

Concursul Interjudețean de Matematică „Cristian S. Calude”, ediția a XVI-a
Galați, 31 octombrie 2015

Clasa a VIII -a

SOLUȚII

Problema 1.

Soluție. a) Deoarece $\left| (3 \cdot x - 2 \cdot y)^2 - 4 \cdot x - 2 \cdot y + 14 \right| \geq 0$ și $(7 - 2 \cdot x - y)^2 \geq 0$ pentru orice $x, y \in \mathbb{R}$

obținem $14 - 4 \cdot x - 2 \cdot y \geq 0, \forall x, y \in \mathbb{R}$. Astfel $(3 \cdot x - 2 \cdot y)^2 - 4 \cdot x - 2 \cdot y + 14 \geq 0, \forall x, y \in \mathbb{R}$,

deci $\left| (3 \cdot x - 2 \cdot y)^2 - 4 \cdot x - 2 \cdot y + 14 \right| = (3 \cdot x - 2 \cdot y)^2 - 4 \cdot x - 2 \cdot y + 14$.

Înlocuind în relația dată vom avea că $(3 \cdot x - 2 \cdot y)^2 + (7 - 2 \cdot x - y)^2 = 0$, de unde rezultă $3 \cdot x - 2 \cdot y = 0$ și $7 - 2 \cdot x - y = 0$. Din a doua relație substituim $y = 7 - 2 \cdot x$ și înlocuind în prima relație obținem $3 \cdot x - 2 \cdot (7 - 2 \cdot x) = 0$, adică $x = 2$ și $y = 3$.

b) Ecuația poate fi scrisă sub forma $16 \cdot y^2 - x^2 = 3 \cdot y - 4$. Descompunem membrul stâng al ecuației și obținem $(4 \cdot y - x) \cdot (4 \cdot y + x) = 3 \cdot y - 4$.

Dacă $y \geq 2$, cum $x \in \mathbb{N}$, avem că $4 \cdot y + x > 0$, $3 \cdot y - 4 > 0$ și $(4 \cdot y + x) / (3 \cdot y - 4)$ de unde rezultă că $4 \cdot y + x \leq 3 \cdot y - 4$. Obținem astfel $y + x \leq -4$, relație evident falsă pentru x și y numere naturale. Prin urmare $y \geq 2$ nu este soluție a ecuației, deci $y \in \{0; 1\}$.

Dacă $y = 0$, înlocuind în ecuația inițială obținem $x^2 = 4$ și cum $x \in \mathbb{N}$ rezultă $x = 2$.

Dacă $y = 1$, înlocuind în ecuația inițială obținem $x^2 = 17$ și cum $x \in \mathbb{N}$, iar 17 nu este pătrat perfect rezultă că ecuația nu are soluții în acest caz.

Deci, soluția ecuației este $S = \{(2; 0)\}$.

Problema 2.

Soluție. a) Pentru a demonstra că $FP \parallel QE$ vom arăta că $\sphericalangle PFE \equiv \sphericalangle FEQ$ (unghiuri alterne interne determinate de dreptele FP, QE cu secanta FE).

Unghiurile $\sphericalangle AND, \sphericalangle DPC, \sphericalangle CMB$ sunt drepte deoarece sunt înscrise în semicercuri. Cum unghiurile $\sphericalangle CMQ, \sphericalangle CMB$ sunt suplementare rezultă că și unghiul $\sphericalangle CMQ$ este drept. Astfel patrulaterul $NPMQ$ are 3 unghiuri drepte, prin urmare este dreptunghi. De aici rezultă că $NP \parallel QM$. Dar N, D, P coliniare și Q, M, B coliniare implică $DP \parallel MB$ (1). Din $ABCD$ trapez avem că $BA \parallel DC$ (2).

Obținem $\sphericalangle PDC \equiv \sphericalangle QBA$ deoarece sunt unghiuri ascuțite și au laturile paralele (relațiile (1) și (2)). Notăm $m(\sphericalangle PDC) = m(\sphericalangle QBA) = \alpha$.

În triunghiul dreptunghic $\triangle DPC$, $m(\sphericalangle DPC) = 90^\circ$, $[PF]$ este mediana corespunzătoare ipotenuzei, prin urmare $PF = \frac{DC}{2} = DF$, adică triunghiul $\triangle PFD$ este isoscel, de unde

rezultă că $m(\sphericalangle DPF) = m(\sphericalangle FPD) = \alpha$.

Dar unghiul $\sphericalangle PFC$ este unghi exterior triunghiului $\triangle PFD$ și de aceea

$$m(\sphericalangle PFC) = m(\sphericalangle DPF) + m(\sphericalangle FPD) = 2 \cdot \alpha \quad (3)$$

Din $NPMQ$ dreptunghi rezultă că unghiul $\sphericalangle NQB$ este drept, deci triunghiul $\triangle AQB$ este

dreptunghic cu mediana $[QE]$ corespunzătoare ipotenuzei. Astfel obținem $QE = \frac{AB}{2} = EB$,

de unde rezultă că triunghiul $\triangle QEB$ este isoscel, prin urmare avem

$$m(\sphericalangle EQB) = m(\sphericalangle EBQ) = \alpha.$$

Dar unghiul $\sphericalangle AEQ$ este unghi exterior triunghiului $\triangle EQB$ și de aceea

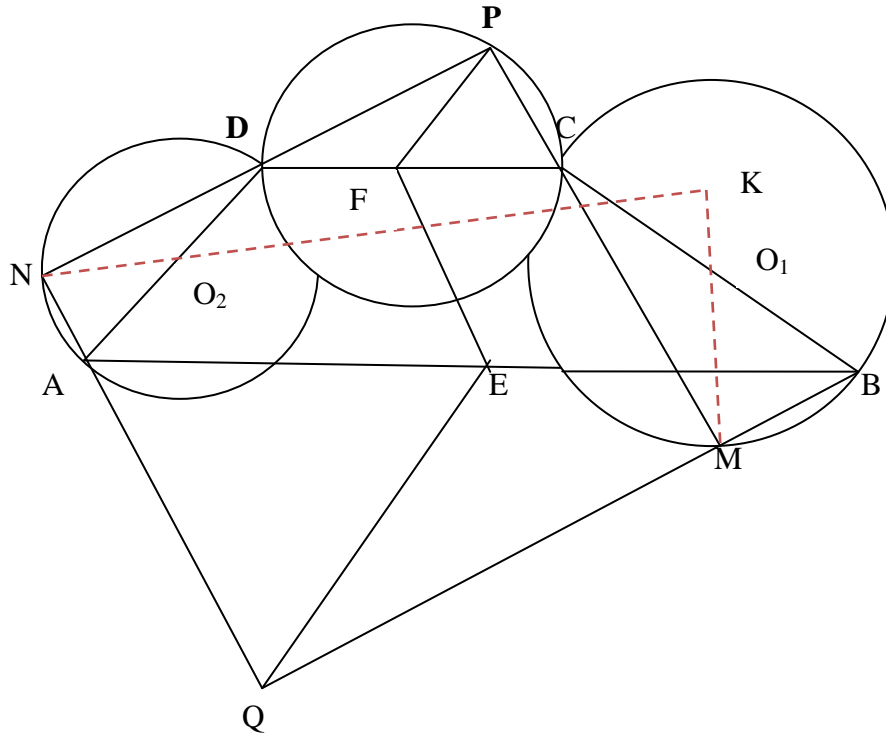
$$m(\sphericalangle AEQ) = m(\sphericalangle EQB) + m(\sphericalangle EBQ) = 2 \cdot \alpha \quad (4)$$

Dreptele paralele $AB \parallel CD$ tăiate de secanta FE determină unghiurile alterne interne

congruente $\sphericalangle AEF \equiv \sphericalangle CFE$ (5). Dar din relațiile (3) și (4) obținem că $\sphericalangle AEQ \equiv \sphericalangle CFP$ (6).

Din relațiile (5) și (6), prin însumare de unghiuri cu măsuri egale rezultă că

$\sphericalangle QEF \equiv \sphericalangle PFE$, ceea ce implică $FP \parallel QE$.

b) Avem $m(\sphericalangle ADN) = 180^\circ - m(\sphericalangle PDC) - m(\sphericalangle ADC) = 180^\circ - \alpha - m(\sphericalangle ADC)$.

Cum $\triangle O_2NA$ este isoscel ($[AO_2]$, $[NO_2]$ sunt raze ale aceluiași cerc) rezultă că

$$\begin{aligned} m(\sphericalangle ANO_2) &= m(\sphericalangle O_2AN) = 90^\circ - m(\sphericalangle ADN) = 90^\circ - (180^\circ - \alpha - m(\sphericalangle ADC)) = \\ &= \alpha + m(\sphericalangle ADC) - 90^\circ \end{aligned}$$

Deoarece $\triangle O_1MB$ este isoscel ($[MO_1]$, $[BO_1]$ sunt raze ale aceluiași cerc) rezultă că

$$m(\sphericalangle O_1MB) = m(\sphericalangle O_1BM) = m(\sphericalangle CBA) + m(\sphericalangle ABM) = m(\sphericalangle CBA) + \alpha$$

Dar unghiurile $\sphericalangle QMC$, $\sphericalangle BMC$ sunt suplementare, deci avem

$$m(\sphericalangle QMO_1) = 180^\circ - m(\sphericalangle BMO_1) = 180^\circ - (\alpha + m(\sphericalangle ABC)).$$

În patrulaterul convex $MKNQ$ avem $m(\sphericalangle NQM) = 90^\circ$ și obținem

$$360^\circ = (\alpha + m(\sphericalangle ADC) - 90^\circ) + 90^\circ + (180^\circ - \alpha - m(\sphericalangle ABC)) + m(\sphericalangle MKN), \text{ de}$$

unde $m(\sphericalangle MKN) = 180^\circ - m(\sphericalangle ADC) + m(\sphericalangle ABC)$.

Cum unghiurile $\sphericalangle ADC, \sphericalangle DAB$ sunt alăturate în trapez rezultă că sunt suplementare, deci $m(\sphericalangle DAB) = 180^\circ - m(\sphericalangle ADC)$. Înlocuind în relația de mai sus obținem

$$m(\sphericalangle MKN) = m(\sphericalangle DAB) + m(\sphericalangle ABC) = \text{const.}$$

Punctele O_1, O_2 fiind fixe și $m(\sphericalangle O_1KO_2) = \text{const.}$, punctul K descrie arcul de cerc capabil de unghiul cu măsura egală cu $m(\sphericalangle DAB) + m(\sphericalangle ABC)$.

Problema 3

Soluție.

Se arată mai întâi că A este finită. Într-adevăr, dacă $b = \min A$ și $a \in A \setminus \{b\}$, atunci din $(a-b) \mid [a, b]$ deducem $(a-b) \mid a \cdot b$. Cum $(a-b) \mid (a-b)$ rezultă $(a-b) \mid a \cdot b - b \cdot (a-b)$, adică $(a-b) \mid b^2$, deci $a \leq b + b^2$. Cum $a \in A$ a fost arbitrar ales rezultă de aici că A este finită.

Fie $a = \max A$ și $b = \min A$. Dacă $d = (a, b)$, atunci $b = d \cdot x$, $a = d \cdot y$, cu

$x, y \in \mathbb{N}^*$, $(x, y) = 1$. Atunci $\frac{[a, b]}{a-b} = \frac{x \cdot y}{y-x} \in \mathbb{N}^*$. Cum $x, y, x-y$ sunt două câte două prime

între ele, deducem $y-x=1$, deci $y=x+1$ astfel că $a=d \cdot (x+1)$, $b=d \cdot x$. Atunci

$$\frac{[a, b]}{a-b} = x \cdot (x+1) \in A, \text{ deci } b \leq x \cdot (x+1) \leq a \text{ de unde rezultă } d \in \{x, x+1\}.$$

Cazul I. $d = x$. Avem $a = x \cdot (x+1)$, $b = x^2$. Vom arăta că A nu mai are și alte elemente în afară de a și b .

Presupunând contrariul, fie $c = \min(A \setminus \{b\})$. Analog ca mai sus se arată că există

$d', z \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $a = d' \cdot (z+1)$, $c = d' \cdot z$. Atunci $\frac{[a, c]}{a-c} = z \cdot (z+1) \in A$. Se observă că

$$z \cdot (z+1) \neq x^2 = b, \text{ deci } c \leq z \cdot (z+1) \leq a \text{ de unde se obține } d' \in \{z, z+1\}.$$

Dacă $d' = z$, atunci $a = z \cdot (z+1)$ și cum $a = x \cdot (x+1)$ ar rezulta că $x = z$, contradicție deoarece s-ar obține $b = c$.

Dacă $d' = z+1$, atunci $a = (z+1)^2$ și $a = x \cdot (x+1)$, imposibil.

În consecință mulțimea A are 2 elemente.

Cazul II. $d = x+1$. Avem $a = (x+1)^2$, $b = x \cdot (x+1)$. Vom arăta că A nu mai are și alte elemente în afară de a și b . Analog ca mai sus, fie $c = \min(A \setminus \{b\})$. În același mod se obține

$$a = d' \cdot (z+1), c = d' \cdot z, \text{ cu } d', z \in \mathbb{N}^*. \text{ Atunci } \frac{[a, c]}{a-c} = z \cdot (z+1) \in A. \text{ Dacă } z \cdot (z+1) = b,$$

atunci $x \cdot (x+1) = z \cdot (z+1)$ și folosind faptul că x, z sunt pozitive s-ar obține $x = z$. Atunci

$$a = d' \cdot (x+1) \text{ și } a = (x+1)^2 \text{ implică } d' = x+1 \text{ adică } b = c, \text{ imposibil. Așadar}$$

$c \leq z \cdot (z+1) \leq a$ de unde se obține $d' \in \{z, z+1\}$. Cu același raționament ca mai sus se ajunge la contradicție, deci A are 2 elemente.